

**Verslag**  
**Euregioraadsvergadering**  
**op donderdag 07-06-2018, 14.00 uur**  
**Gemeentehuis Wageningen, Markt 22, 6701 CZ Wageningen**

**Punt 1           Opening en Begroeting**

De voorzitter, de heer Bruls, heet de leden van de raad van harte welkom, in het bijzonder burgemeester Geert van Rumund van de gemeente Wageningen en bedankt hem voor de gastvrijheid.

- Vaststelling van de agenda

Er zijn geen kanttekeningen, noch wensen tot wijziging. De agenda wordt dan ook ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter geeft burgemeester Van Rumund het woord om zijn gemeente kort voor te stellen.

De voorzitter bedankt de heer Van Rumund voor de toelichting en de gastvrijheid.

**Punt 2           Goedkeuring van het verslag van de Euregioraadsvergadering van 30-11-2017 (toegestuurd op 20-12-2017)**

**Besluit:**

Het verslag wordt unaniem zonder wijzigingen goedgekeurd.

**Punt 3           Tussentijdse verkiezing lid Dagelijks Bestuur**

Eind december 2017 heeft Petra van Wingerden haar functie als burgemeester van de Gemeente Rheden neergelegd. Daarmee eindigde ook haar lidmaatschap van het Dagelijks Bestuur van de Euregio Rijn-Waal.

In overleg met burgemeester Van Rumund, voorzitter van de burgemeesterskring Midden-Gelderland, wordt Agnes Schaap, burgemeester van Renkum, voorgedragen als nieuw lid van het Dagelijks Bestuur van de Euregio Rijn-Waal.

**Besluit:**

De raadsleden stemmen unaniem in met de voordracht van mevrouw Schaap als lid van het Dagelijks Bestuur van de Euregio Rijn-Waal.

De voorzitter feliciteert mevrouw Schaap en overhandigt haar een bos bloemen.

**Punt 4           Evaluatie Grensinfopunten**

De voorzitter brengt verslag uit over de evaluatie en over de resultaten van de Grensinfopunten.

Belangrijkste punten van zijn verslag:

- De GIPs werken volgens het “huisartsenmodel” en bieden uitvoerig eerstelijnsadvies.

- Uit het evaluatierapport blijkt, dat er een duidelijke behoefte bestaat aan de voortzetting van de GrensInfoPunten opgebouwde informatiestructuur. Een van de belangrijke vragen voor de toekomst betreft de structurele financiering van de GrensInfoPunten.
- Afgelopen vrijdag (1 juni) heeft een gesprek tussen SZW en Matthijs Huizing en de Euregio's plaatsgevonden. Doel van dit gesprek was om een eerste stap te zetten op weg naar een structurele financiering van de Grensinformatiestructuur.
- Uitgaande van ca. €2,4 mln. kosten voor de gehele grensinformatiestructuur aan Nederlandse zijde zal SZW toekomstig 100 procent van de Nederlandse backoffice financieren. Deze back-office kosten bedragen €900.000 en zijn bedoeld voor de Bureau's van Belgische en Duitse zaken van de SVB.
- Daarnaast stelt SZW €600.000 beschikbaar voor de Nederlandse GIPs langs de Belgisch-Nederlandse grens en de Duits-Nederlandse GIPs. Omgerekend betekent dat dat SZW max. 25% van de kosten voor de GIPs wil financieren. Wat NRW en Neddersachsen gaan doen is nog niet bekend.
- In dit scenario dient er nog 75% door de regio gefinancierd te worden.
- Op 11 juni vindt een gesprek tussen Nederland en Nordrhein-Westfalen plaats, waarin NRW waarschijnlijk zal toelichten, of en zo ja in welke vorm NRW aan de GIP-structuur wil bijdragen.

Om de urgentie nog eens kracht bij te zetten stelt de voorzitter aan de Euregioraad voor een resolutie (zie bijlage) aan te nemen. De resolutie is met de overige Euregio's en GrensInfoPunten afgestemd.

De heer Kamps, secretaris van de Euregio Rijn-Waal merkt op, dat de gesprekken met de ministeries moeizaam en slepend verlopen. NRW erkent de noodzaak van het bestaan van de GIPs maar heeft nog geen uitspraken over een bijdrage aan de financiering gedaan. De Euregio's zelf kunnen geen 75% financieren.

Dhr. Gradisen, Gemeente Mook en Middelaar, vraagt, of het percentage van 25% vast is toegezegd door het SZW? De heer Kamps legt uit, dat er onduidelijkheid betreffende de uitleg over het percentage bestaat. Het is een openingsbod.

Mevrouw Mulder, Gemeente Doesburg, vraagt, of de Euregio contact heeft opgenomen met de werkgeversorganisatie VNO-NCW. De voorzitter zegt toe, dat deze benaderd zal worden.

Dhr. Omlo, Gemeente Ede, vraagt waar de maximale financiële belasting voor de Euregio's zelf ligt?

De secretaris, de heer Kamps legt uit, dat de verantwoordelijkheid bij de nationale overheden ligt en pas na hun bod wordt duidelijk, hoe hoog de eigen bijdrage zal zijn.

De gemeente Montferland vraagt, wie de evaluatie heeft uitgevoerd. Dit heeft het bedrijf I&O research gedaan. De resultaten zijn op de website van de Euregio Rijn-Waal gepubliceerd en te raadplegen via [deze link](#).

Een verdere vraag is, of de resolutie ook in de gremia van de andere Euregio's is besproken. De Euregio Rijn-Waal is de eerste Euregio waar de resolutie wordt behandeld. De andere Euregio's zullen volgen.

De voorzitter maakt nog eens duidelijk, dat de behoefte aan de GrensInfoPunten voortkomt uit verschillen in nationale regelgeving. Daarom zien de regionale en lokale overheden hier ook een zeer duidelijke verantwoordelijkheid voor de nationale overheid van Nederland en Nordrhein-Westfalen. Daarom roepen wij deze overheden met onze resolutie op om op korte termijn met een realistisch voorstel te komen, zodat de dienstverlening van de GrensInfoPunten ook na 2018 kan worden aangeboden.

**Besluit:**

- De raadsleden stemmen unaniem in met de resolutie.
- Het evaluatierapport wordt ter kennis genomen.

## **Punt 5 Scholierenwedstrijd**

De heer Kamps legt de raadsleden de achtergrond van dit project uit. De deelstaatregering van Nordrhein-Westfalen heeft in het coalitieakkoord een belangrijke plek gereserveerd voor de intensivering van de samenwerking met Nederland. De deelstaatregering heeft daarom de Euregio Rijn-Waal gevraagd naar mogelijke praktijkgerichte en burgergeoriënteerde projectideeën, die in 2018 zouden kunnen plaatsvinden.

In dit kader heeft de Euregio Rijn-Waal het volgende projectvoorstel ingediend:

Een wedstrijd voor scholen en jongeren in de Euregio Rijn-Waal rondom het thema buurtaal en -cultuur. Daarbij kan gedacht worden aan theater, gedichten, films enz, uiteraard steeds in verbinding met het thema buurland.

Dit projectvoorstel is positief ontvangen en de deelstaat NRW ondersteunt dit project ook financieel met € 80.000. De Euregio Rijn-Waal heeft eveneens een aanvraag bij de provincie Gelderland ingediend, zodat de scholierenwedstrijd ook echt euregionaal kan worden georganiseerd.

Een vooraankondiging is inmiddels naar in totaal 350 middelbare scholen in de Euregio Rijn-Waal en de aangrenzende Kreise verstuurd. Nog voor de zomervakantie zullen de scholen verdere informatie over de wedstrijd ontvangen.

Eind 2018/begin 2019 presenteren de schoolklassen hun eindproduct aan een vakjury. Voor de beste inzendingen zijn er passende prijzen te winnen, zoals bijv. een schoolreisje naar het buurland.

Nijmegen stelt voor, raadsleden als ambassadeurs bij de scholen te laten optreden. De heer Kamps geeft aan dit een goed idee te vinden en licht verder toe, dat er een expertgroep komt, die de wedstrijd begeleidt. Hier zal Euregio-ambassadeur Regina Schneider bij worden betrokken.

**Besluit:**

Kennisneming

## **Punt 6 Toekomst INTERREG 2020+**

- **Position Paper Euregio's**

Tijdens de vergadering van het INTERREG Comité van Toezicht op 9 maart jl. is besloten om een begin te maken met de voorbereidingen voor het nieuwe INTERREG VI programma Deutschland-Nederland 2021–2027.

De vier Duits-Nederlandse Euregio's hebben in dat kader een gezamenlijk position paper ontwikkeld. Dit position paper is in de verschillende Euregio-commissies en het Dagelijks

Bestuur aan de orde geweest en wordt met een positief advies aan de Euregioraad ter vaststelling voorgelegd. Eventuele aanvullingen van andere Euregio's zullen uiteraard nog verwerkt worden.

De heer Kamps licht het Position Paper kort toe.

Mevrouw Elfrink, Gemeente Zevenaar, vindt, dat innovatie en de afbouw van grensbarrières in het position Paper evenwichtig moeten worden behandeld.

De heer Kamps geeft aan, dat formuleringen nog kunnen worden aangepast.

De voorzitter legt uit, dat het proces voor minder bureaucratie vooral voor kleine projecten gaande is, maar dat niet Brussel de grootste regelgever is maar wij zelf dat zijn.

### **Besluit:**

De raadsleden stemmen unaniem in met het position paper.

#### **• Voorbereidingsproces**

De heer Knol van het Gemeenschappelijk INTERREG Secretariaat beschrijft in het kort de kernpunten van het huidige INTERREG V programma m.b.t. de gebieds- en partnerstructuur alsmede de beschikbare budgetten en projectstructuren en gaat vervolgens in op het toekomstige programma.

Er moet rekening worden gehouden met het gegeven dat na jaren van groei het budget voor INTERREG VI voor alle Europese grensregio's i.v.m. de Brexit, iets lager zullen komen te liggen (ca. € 9,5 mld.). Wat dit voor onze grensregio betekent, valt nog niet te zeggen.

De nieuwe verordeningen voor 2021-2027 bevatten enkele uitgangspunten die ook van belang zijn voor het programma INTERREG VI Deutschland-Nederland:

- Thematische keuze voor innovatie, groen, connected, ondersteuning MKB, digitalisering en economische vernieuwing”.
- Meer samenwerking tussen overheidsinstanties en burgers.
- De focus zou op de directe belangen van burgers en bedrijven in de grensregio's moeten komen te liggen.
- Meer aandacht voor kleine projecten

De heer Knol licht toe dat de voorbereiding van het nieuwe INTERREG VI programma nu gestart is en dat hierbij een groot aantal van de partners betrokken zijn. Het gaat hierbij om een continu overleg en consultatieproces waarna de resultaten ter besluitvorming worden voorgelegd.

De indiening van het samenwerkingsprogramma en de goedkeuring daarvan zal naar verwachting in 2021 kunnen plaatsvinden.

Hoofdpunten van de voorbereiding zijn:

- Zorgen voor voldoende budget voor de programmadoelstellingen in INTERREG VI
- Identificatie van kernthema's
- Vereenvoudiging

Naar aanleiding van de uitleg over de EU bedragen voor de afgelopen programmaperioden vraagt de dhr. Bouma, Gemeente Arnhem, naar de bijdrage van het MKB.

De heer Knol licht toe hoe het MKB bij het INTERREG-programma is betrokken; namelijk door middel van deelname aan en cofinanciering van projecten.

Mevrouw Mulder, Gemeente Doesburg, merkt op, dat al jaren aan het proces voor vereenvoudigingen gewerkt wordt. Het is evident dat het om een compromis tussen vereenvoudiging en striktere regels gaat. De voorzitter merkt hierop aan dat de regels voor het MKB veelal te moeilijk zijn. Deze worden echter meestal door overheden zelf veroorzaakt.

**Besluit:**

Kennisneming

**Punt 7 Financiën Jaarrekening 2017**

Het accountantskantoor Concunia GmbH uit Münster heeft de jaarrekening over het jaar 2017 gecontroleerd en hiervan een controlerapport opgemaakt. Op 4 mei 2018 heeft de financiële controlecommissie dit rapport besproken.

De voorzitter geeft het woord aan **burgemeester Heiko Schmidt**, vertegenwoordiger van de financiële controlecommissie.

De heer Schmidt doet verslag van het resultaat van de vergadering van de financiële controlecommissie en stelt aan de Raad voor over het begrotingsjaar 2017 aan het Bestuur en aan de secretaris decharge te verlenen en het overschot ter hoogte van € 145.143,08 met een bedrag ter hoogte van € 53.102,76 aan de bijzondere reserve en een bedrag ter hoogte van € 92.040,32 aan de algemene reserve toe te voegen.

De voorzitter dankt de heer Schmidt voor zijn rapportage.

**Besluit:**

De Euregioraad neemt kennis van het rapport van de financiële controlecommissie. Kanttekeningen bij het controlerapport zijn niet noodzakelijk.

De Euregioraad stelt de jaarrekening 2017 vast en besluit het overschot over 2017 ter hoogte van € 145.143,08 met een bedrag ter hoogte van € 53.102,76 aan de bijzondere reserve en een bedrag ter hoogte van € 92.040,32 aan de algemene reserve toe te voegen. De Euregioraad besluit over het begrotingsjaar 2017 aan het dagelijks bestuur en aan de secretaris decharge te verlenen.

**Punt 8 INTERREG VA**

**INTERREG V A – Stand van zaken**

Het bijgevoegde projectoverzicht INTERREG VA bevat een overzicht van alle goedgekeurde projecten en projectconcepten die bij het Regionale Programmamanagement bij de Euregio Rijn-Waal zijn ingediend.

**INTERREG V A – Nieuwe projectvoorstellen**

De voorzitter deelt mede dat de hiernavolgende INTERREG V A-projectvoorstellen zijn ingediend en kunnen worden opgenomen in de besluitvormingsprocedure:

1. Tympagel
2. Smart Energy Enablers

De heer Kochs licht de resultaten van het beraad in de Commissies en het Dagelijks Bestuur toe:

De projectvoorstellen nr. 1 en 2 werden op 25-04-2018 in de Commissie voor Economische Aangelegenheden gepresenteerd en positief beoordeeld.

De projectvoorstellen nr. 1 en 2 werden op 26-04-2018 in de Commissie voor Financiën en Projecten gepresenteerd en positief beoordeeld.

De projectvoorstellen nr. 1 en 2 werden op 04-05-2018 in het Dagelijks Bestuur positief beoordeeld.

De adviezen van de Commissies en het Dagelijks Bestuur zijn in de betreffende bijgevoegde projectsheet opgenomen. De adviezen worden met de projectdragers besproken en zullen in het projectvoorstel worden verwerkt.

Bij het project Tympagel is er in de projectaanvraag sprake van dierproeven. De heer van der Veer, Provincie Gelderland, vraagt, of de regelgeving betreffende dierproeven in Duitsland en in Nederland identiek is. De voorzitter merkte op, dat het recht van toepassing is, waar de dierproeven plaats vinden. Deze vraag zouden de partners uit Gelderland beter kunnen beantwoorden. De heer Kochs zegt toe, deze vraag met de initiatiefnemers en de INTERREG-partners te zullen bespreken

#### **Besluit:**

De raadsleden besluiten unaniem, beide projecten met een positief advies aan de stuurgroep INTERREG VA voor te leggen.

## **Punt 9 Mededelingen**

### **Euregio-Platform voor raadsleden**

In 2016 is het Euregio-platform voor raadsleden opgericht. Het Euregio-platform heeft tot doel de communicatie tussen de Euregio Rijn-Waal en de lidorganisaties in beide richtingen te verbeteren. De voorzitter geeft het woord aan platformlid Frank Pubben (Gemeente Gennep) om de actuele activiteiten van het platform toe te lichten.

De heer Pubben geeft aan, dat er in Nederland in maart gemeenteraadsverkiezingen hebben plaatsgevonden en dat er daarom veel nieuwe Euregioraadsleden zijn. Hij vraagt de aanwezige nieuwe raadsleden hun hand op te steken. Er blijken zeer veel nieuwe Euregioraadsleden aanwezig te zijn. Speciaal voor de nieuwe raadsleden zal in september een informatiemiddag plaatsvinden.

Een andere mogelijkheid voor (nieuwe) raadsleden om meer kennis op te doen over de grensoverschrijdende samenwerking is het programma Euregio-Wegwijzer. Dit programma bestaat uit vier onderdelen: cultuurcursus, taalcursus, excursie en uitwisseling. Veel Nederlandse raadsleden hebben belangstelling voor een uitwisseling met een Duitse gemeente. Helaas blijft het aantal Duitse aanmeldingen hier wat achter. De heer Pubben roept daarom de Duitse Euregioraadsleden op zich hiervoor aan te melden.

Vervolgens geeft de heer Pubben aan dat het in het kader van de online zichtbaarheid goed zou zijn, als alle Euregioraadsleden deze functie ook op de gemeentelijke website laten vermelden, voor zover deze mogelijkheid bestaat.

Ten slotte doet hij een oproep aan de Nederlandse raadsleden om zich bij interesse aan te melden voor het platform. Door de gemeenteraadsverkiezingen zijn er enkele plekken vrijgekomen.

**Besluit:**

Kennisneming

**MORO (Modelproject Ruimtelijke Ordening)**

De heer Kamps licht kort het Modelproject Ruimtelijke Ordening toe.

In de Duitse wet op de ruimtelijke ordening is o.a. de rapportage over de ruimtelijke ontwikkeling in Duitsland en de aangrenzende gebieden van Duitsland opgenomen.

Verantwoordelijk hiervoor is het Bundesinstitut für Bau- Stadt- und Raumforschung (BBSR) van het Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung. Beide instanties vallen onder de verantwoordelijkheid van het Duitse Bundesministerium für Verkehr und digitale Infrastruktur. Met MORO geeft het BBSR invulling aan deze rapportageverplichting.

Alle onderzoeksresultaten zijn gebundeld in het eindrapport “Gebiedsanalyse Duitsland en aangrenzende regio’s. Ruimtelijke structuren en verbanden”, dat 16 mei is verschenen. Het rapport is via [deze link](#) te downloaden.

**Besluit:**

Kennisneming.

**Terugblik**

**Besluit:**

Kennisneming.

**Punt 10      Rondvraag/Sluiting**

Naar aanleiding van een vraag van de heer Van Oort (Cuijk) wordt een levendige discussie gevoerd met betrekking tot de reactivering van de trainverbinding tussen Kleve en Nijmegen. De direct betrokken overheden aan beide zijden van de grens zijn hierover met elkaar in gesprek. De heer Francken geeft aan, dat onafhankelijk van de reactivering in het kader van Dynamic Borders de mogelijkheden om een bus tussen (Airport) Weeze en het Land van Cuijk te laten rijden worden geïnventariseerd.

Vanuit de Gemeente Zevenaar, mevrouw Riswick, wordt aangegeven, dat het station in Emmerich zich in een betreuwenswaardig toestand bevindt gekoppeld aan de vraag of de Euregio Rijn-Waal hier iets zou kunnen bereiken. De heer Kamps geeft aan, dat dit een bekend probleem is, waarover de gemeente Emmerich ook contact heeft met de Deutsche Bahn. De heer Francken zegt toe hier de Deutsche Bahn op te zullen aanspreken.

De voorzitter bedankt de deelnemers voor de prettige vergadering en de gemeente Wageningen voor de gastvrijheid en sluit de vergadering om 15.55 uur.

**Hij nodigt de aanwezigen namens de gemeente Wageningen uit voor een rondleiding door het nieuwe gemeentehuis van Wageningen. Aansluitend is er gelegenheid tot netwerken onder genot van een hapje en een drankje.**

## **Positionpaper over het toekomstige Europese structuurbeleid - ETS - Grensoverschrijdende samenwerking na 2020**

### **Achtergrond**

Dit jaar (2018) zullen in het kader van het toekomstige Europese structuurbeleid na 2020 belangrijke besluiten worden genomen. Op Europees en op nationaal niveau hebben al velen hun standpunten en ideeën met het oog op de opzet van de Europese territoriale samenwerking (ETS) kenbaar gemaakt. Het Europees Parlement heeft benadrukt dat door de ETS een duurzame Europese meerwaarde zal worden gecreëerd, beproefde procedures zullen worden toegepast en een bijdrage zal worden geleverd aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europa 2020-strategie. De Europa-ministerconferentie van de Duitse deelstaten heeft ook gewezen op de positieve effecten van de programma's en projecten met betrekking tot de Europese integratie op regionaal niveau. Bovendien heeft zij gepleit voor versterking van de Europese territoriale samenwerking als centraal instrument om de Europese gedachte gestalte te geven en een adequate financiering te waarborgen. Ook de Nederlandse overheid pleit samen met de provincies en gemeenten (VNG) voor de voortzetting van de INTERREG-programma's.

In september 2017 heeft de Commissie een mededeling aan de Raad en het Europees Parlement gepubliceerd met de titel "Versterking van de groei en de cohesie in de Europese grensregio's", waarin het belang van de grensregio's voor de Europese integratie wordt benadrukt. Aan de hand van een aantal concrete voorbeelden worden problemen en belemmeringen in kaart gebracht die van invloed zijn op het leven in grensgebieden. Tegelijkertijd worden benaderingen en mogelijkheden gepresenteerd om vooruitgang te boeken en nieuwe uitgangspunten voor de grensoverschrijdende samenwerking te ontwikkelen.

Tegen deze achtergrond en in de context van de voorstellen van de Europese Commissie hebben de Nederlands-Duitse grensregio's in dit document hun gemeenschappelijke standpunt met betrekking tot de financiële en inhoudelijke invulling van het toekomstige structurele beleid weergegeven. Daarbij is rekening gehouden met de ervaringen, die zijn opgedaan in eerdere programma's en projecten, als ook met de toekomstige uitdagingen en kansen in de grensoverschrijdende samenwerking.

### **Samenwerkingsprogramma Duitsland - Nederland – goede praktijkervaring**

In verband met de heroriëntatie van het Europese structuurbeleid in de programmaperiode 2014-2020 en de concentratie op innovatieve, duurzame en sociale groei hebben de betrokken partners al in een vroeg stadium gesprekken gevoerd over een gezamenlijke benadering en is er met inachtneming van de regionale en nationale prioriteiten een gezamenlijke strategie ontwikkeld. Met het oog op de thematische concentratie zijn twee prioriteiten aangewezen waarbij rekening is gehouden met verschillende, voor de grensoverschrijdende samenwerking belangrijke thema's.



Om een doelgerichte projectontwikkeling te bereiken, met name in het kader van de prioriteit "Vergroting van de grensoverschrijdende innovatiekracht in het programmagebied", werden met medewerking van deskundigen zogenaamde Strategische Initiatieven uitgewerkt op het gebied van AgroFood, health, HTSM, logistiek als ook energie & CO2-arme economie.

Dankzij de goede en gecoördineerde voorbereiding van het INTERREG V-programma Duitsland-Nederland nam de Europese Commissie snel een besluit en kon de uitvoering van het programma van start gaan.

Door een nauwgezette en themagerichte ondersteuning vanuit de regionale programma-managements van de Euregio's was het mogelijk om al in een vroeg stadium een groot aantal projectvoorstellen te ontwikkelen, waarbij kennisinstellingen, bedrijfsleven en openbaar bestuur betrokken waren. Met medewerking van diverse partners worden de thema's inmiddels omgezet in concrete maatregelen en activiteiten. Daarbij zijn de doelstellingen van het programma, de bevordering van innovatie en de deelname van het midden- en kleinbedrijf, zonder uitzondering gerealiseerd.

Ook in de tweede prioriteit "Vermindering van het barrière-effect van de grens" zijn baanbrekende projecten geïnitieerd. Met opleidings- en arbeidsmarktprojecten als ook met 'People to People' of netwerkitiatieven worden barrières geslecht en mensen bij elkaar gebracht. Juist dit soort projecten wordt steeds belangrijker voor de Europese Commissie. Dit komt ook duidelijk naar voren in de mededeling van de EU "Versterking van groei en cohesie in de grensregio's van de EU", waarin de nadruk wordt gelegd op het wegnemen van grensbarrières.

### **Uitdagingen en kansen 2020+**

Sinds de ontwikkeling van het samenwerkingsprogramma Duitsland-Nederland zijn er enkele jaren verstreken. Gedurende deze periode is ervaring opgedaan met betrekking tot de thematische gebieden en in de projecten. De Duits-Nederlandse grensregio heeft zich niet in de laatste plaats door de vele succesvolle INTERREG-projecten ontwikkeld tot een grensoverschrijdende voorbeeldregio met een gemeenschappelijke leefomgeving. Ondanks de reeds bereikte resultaten en successen moet onder meer worden besproken of de geselecteerde thema's in het middelpunt van de belangstelling blijven staan, of de structuren tot succes leiden, of voldoende rekening is gehouden met de duurzame ruimtelijke, integratieve en grensoverschrijdende aspecten van de samenwerking en of met sommige uitdagingen tot dusver nog geen of onvoldoende rekening is gehouden. Daarnaast moeten in de grensregio nog veeleisende taken worden opgepakt met het oog op relevante thema's in de grensoverschrijdende samenwerking tussen bedrijfsleven, wetenschap, politiek en maatschappij.

### **Thema's en participatie**

In verband met de actuele vraagstellingen behoren de thema's energie, agrofood en hoogwaardige technologie zeker ook in de toekomst tot de belangrijke prioriteiten. Maar de focus van de thema's mag zich niet alleen concentreren op innovatie. Er moet op een gelijkwaardige manier rekening worden gehouden met de duurzame en inclusieve (sociale) aspecten (cultuur, taal, opleiding,

arbeidsmarkt, samenwerking van verschillende organisaties (gezondheid, openbare orde en veiligheid, scholen en bestuur)).

Hierbij zouden de voorstellen van de Europese Commissie uit de mededeling "Groei en cohesie versterken in de grensregio's van de EU" moeten worden opgepakt. Op basis van een uitgebreide analyse en een intensief consultatieproces worden hier concrete uitgangspunten genoemd, waaraan ook in het Nederlands-Duitse grensgebied aandacht zou moeten worden besteed. Tegelijkertijd zou er een sterkere oriëntatie op de burgers in de grensregio kunnen plaatsvinden en zou de kritiek moeten worden tegengegaan dat het structurele beleid voorbijgaat aan de belangen van de mensen.

Bovendien moet met het oog op het naar elkaar toe groeien van de regio's worden gestreefd naar investeringen in plattelandsgebieden en een grotere participatie op lokaal en regionaal niveau. Een sterker engagement op dit gebied zal bijdragen tot de verbetering van de zichtbaarheid en de verhoging van de Europese toegevoegde waarde van INTERREG.

### **Structuur en vereenvoudiging**

De tot nu toe bereikte resultaten bij de uitvoering van het programma Duitsland-Nederland en de huidige stand van zaken met betrekking tot de afwikkeling onderstrepen dat de partners over het algemeen hebben gekozen voor een goede programmastructuur met de toegewezen verantwoordelijkheden. De processen op het gebied van informatie, projectontwikkeling en aanvraagindiening zijn zodanig georganiseerd dat de eindbegunstigen dit in vergelijking met andere programma's voor structurele steun positief beoordelen. Bovendien worden reeds uitgevoerde vereenvoudigingen (bv. vaste bedragen op het gebied van personeelskosten) toegejuicht en bevestigen de gebruikers de desbetreffende vereenvoudigingen. Desondanks moet nog worden onderzocht of de gekozen structuur geschikt is voor de uitvoering van toekomstige activiteiten en of verdere vereenvoudigingen mogelijk zijn voor de eindbegunstigen.

Een goede vertegenwoordiging in de regio is met name noodzakelijk met het oog op een brede lokale en regionale participatie en de betrokkenheid van de burgers. Door de regionale programma-managements, die door verbinding met de euregio's in de regio's zijn ingebed, is een doelgerichte structuur vastgelegd, zodat ter plaatse informatie, advies en ondersteuning aan geïnteresseerden kan worden verstrekt. De positieve feedback over de uitgevoerde vereenvoudigingen moet voor de betrokken programmapartners als maatstaf en stimulans dienen om verdere vereenvoudigingen (bv. meer vaste bedragen in verband met de aanpassing van het overheadkosten-percentage) voor de projectpartners in te voeren.

### **Conclusie en vooruitzichten**

Het Europees Parlement, de nationale regering, de deelstaten en de provincies hebben benadrukt dat zij allen in het kader van de komende hervorming van het Europese structurele beleid een versterking van de Europese territoriale samenwerking en daarbij met name van de grensoverschrijdende samenwerking verwachten. Tegen deze achtergrond zou het in de komende moeizame onderhandelingen tussen de Commissie en de lidstaten over het meerjarig financieel kader (MFK) moeten lukken om een afweging te maken ten gunste van de toekomstige INTERREG A-programma's.

De bij het programma Duitsland-Nederland betrokken partners zullen met inachtneming van de tot nu toe behaalde successen beginnen met de voorbereiding op de nieuwe programmaperiode. Daarbij zal rekening worden gehouden met belangrijke en toekomstgerichte thema's, maar ook met nieuwe uitdagingen en kansen voor de grensoverschrijdende samenwerking. Naast de inhoudelijke aspecten zouden in deze discussie ook kwesties over lokale en regionale participatie aan de orde moeten komen. Er moet met name rekening worden gehouden met de geuite kritiek, dat de EU-financiering in toenemende mate naar aangewezen deskundigengroepen gaat. Bovendien moeten de op basis van een omvattende analyse- en consultatieprocedure geformuleerde uitgangspunten (uitdagingen i.v.m. de grensligging) van de Commissie worden getoetst op de toepasbaarheid in de Nederlands-Duitse grensregio.

Beproefde structuren moeten ook in de toekomst worden toegepast, waarbij zeker ook nadruk zou moeten blijven op verbeteringen in de organisatie, de procedures en met het oog op vereenvoudiging voor de eindbegunstigden.

INTERREG A moet een programma voor de grensregio zijn en blijven!